

Til lovforslag nr. L 53. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 10. december 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af ferieloven

(Udbetaling af uhævede feriepenge)

[af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Beskæftigelsesministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. november 2003 og var til 1. behandling den 13. november 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 14. juli 2003 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 515. Den 4. november 2003 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser fra Akademikernes Centralorganisation og Parasollen. Beskæftigelsesministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Akademikernes Centralorganisation og Parasollen mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 14 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF, KF, RV og KD) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslaget.

Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget finder det højest utilfredsstillende, at regeringen bruger begrebet »uhævede feriepenge« som overskrift til og motivation for dette lovforslag. Forslaget har også et andet indhold, som er langt væsentligere, nemlig spørgsmålet om retsprincippet om at holde ferie.

Dette princip fastslår, at man har ret til 5 ugers ferie, og at denne ret til ferie ikke kan erstattes af finansiel godtgørelse.

Med hensyn til principperne for ferie har Socialdemokraterne og SF den grundlæggende opfattelse, at man ikke skal kunne give afkald på ferie mod en økonomisk godtgørelse. Det skal

derfor sikres, at man ikke kan give afkald på ferie, og hvis man udfører arbejde mod vederlag i sin ferie, så skal man miste retten til lønnen for hele ferieperioden.

Efter Socialdemokraternes og SF's mening skal man have et straffesystem, som sikrer, at disse principper overholdes. Selv om det ikke direkte strider mod arbejdstidsdirektivet at erstatte den femte ferieuge med en finansiel godtgørelse, så er det en klar forringelse af lønmodtagernes nuværende retsstilling.

Da regeringens forslag således fraviger de grundlæggende principper, som sikrer ferie, så agter Socialdemokraterne og SF at stille et ændringsforslag uden for betænkning til 2. behandling, som sikrer principperne, og såfremt dette ændringsforslag vedtages, kan Socialdemokraterne og SF støtte det samlede lovforslag.

Et andet mindretal i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet stemmer hverken for eller imod det stillede ændringsforslag.

Enhedslisten stemmer imod forslaget, da det åbner op for en undergravning af ferielovens grundlag, nemlig at ferie er en form for social beskyttelse, som giver alle lønmodtagere ret til at rekreere sig sammen med familien ved at holde ferie i en vis periode, som efterhånden er kommet op på 5 uger.

Forslaget vil betyde, at mange lønmodtagere af den ene eller anden grund kan presses til at afstå fra den fulde ret til ferie. Det kan f.eks. være bygningsarbejdere, som i løbet af et år kan have mange afsluttede ansættelsesforhold. Det kan være arbejdere, som står fagligt svagt og derfor kan tvinges af arbejdsgiveren til at give den en ekstra »skalle«, for så at få udbetalt feriepenge for den femte ferieuge, når ferieåret udløber. Og det kan være lavtlønnede, som kan rette lidt op på økonomien ved at springe en ferieuge over.

Med andre ord: På trods af det umiddelbart tilforladelige i forslaget, at lønmodtagerne skal have uafhængte feriepenge udbetalt, vil forslaget få negative konsekvenser for lønmodtagernes ferieret. Det er i modstrid med retten til recreation i form af ferie, og i øvrigt er det også i modstrid med intentionen om en bedre fordeling af arbejdet, så de, der i dag er i arbejde, bliver mindre nedslidt, samtidig med at der bliver plads til dem, der i dag er arbejdsløse, på arbejdsmarkedet.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Simut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

Til § 1

1) Nr. 3 affattes således:

»3. § 19, stk. 5 og 6 ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 5. En lønmodtager, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst om løn- og arbejdsvilkår, kan aftale med arbejdsgiveren, at optjent ferie ud over 20 dage kan overføres til det følgende ferieår. Bestemmelserne i stk. 2-4 finder tilsvarende anvendelse. Den overførte ferie holdes efter reglerne i dette kapitel.«
[Individuel aftale om overførsel af ferie for ikke-overenskomstdækkede lønmodtagere]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Lovforslaget om at udbetale de uhævede feriepenge ud over 20 dage betyder, at der principielt set ikke er behov for at opretholde en regel om at kunne overføre ferie ud over 20 dage.

Debatten om regeringens lovforslag har imidlertid vist, at der er et ønske om, at ikkeoverenskomstdækkede lønmodtagere fortsat skal kunne aftale med deres arbejdsgivere at overføre ferie ud over 20 dage til det følgende ferieår. Da både overførsel af og udbetaling for den femte ferieuge giver mulighed for fleksibel ferieafholdelse, fremsættes ændringsforslag herom.

Lovforslaget sikrer, at lønmodtagere, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst, vil kunne aftale med deres arbejdsgivere at overføre optjent ferie ud over 20 dage.

Hvis der ikke er indgået en aftale om at overføre ferie, og lønmodtageren ikke har holdt den femte ferieuge i ferieåret, vil lønmodtageren kunne få de uhævede feriepenge svarende til den femte ferieuge udbetalt efter lovforslagets nr. 5.

Det foreslås i stk. 5, at en lønmodtager, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst om løn- og arbejdsvilkår, kan aftale med sin arbejdsgiver at overføre ferie ud over 20 dage til det følgende ferieår. Ændringen i forhold til den gældende bestemmelse er, at det ikke længere er et krav, at ikkeoverenskomstdækkede lønmodtagere og arbejdsgivere skal følge reglerne om overførsel af ferie i en kollektiv overenskomst.

En lønmodtager, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst, vil således kunne aftale med sin arbejdsgiver at overføre ferie efter lovens regler. Lønmodtageren og arbejdsgiveren vil også kunne aftale at anvende en kollektiv overenskomsts regler om overførsel af ferie – f.eks. en overenskomst, som måtte gælde for andre lønmodtagergrupper på den samme virksomhed.

Hvis en lønmodtager og en arbejdsgiver aftaler at overføre ferie efter stk. 5, finder reglerne i stk. 2-4 tilsvarende anvendelse. Det vil sige, at aftalen skal indgås inden ferieårets udløb. Hvis lønmodtageren har optjent feriegodtgørelse, skal arbejdsgiveren give meddelelse om overførslen til den, der udbetaler feriegodtgørelsen. Hvis lønmodtageren fratræder, inden ferien er holdt, bortfalder retten til at holde mere end 25 dages ferie i ét ferieår. Hvis lønmodtageren har mere end 25 dages ferie til gode, udbetales feriepenge svarende til disse dage til lønmodtageren.

Den efter stk. 5 overførte ferie skal holdes efter lovens regler. Det vil f.eks. sige, at arbejdsgiveren fastsætter og varsler ferien efter de regler, der i øvrigt gælder for ferie efter ferieloven. Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at lønmodtageren og arbejdsgiveren i aftalen om overførsel bestemmer, at lønmodtageren i det følgende ferieår f.eks. holder 4 ugers hovedferie i sammenhæng, eller at ferien afholdes på et bestemt tidspunkt. Når lønmodtageren holder den overførte ferie, udbetales de optjente feriepenge efter reglerne i henholdsvis § 23 om løn under ferie og efter § 29 om feriegodtgørelse.

Charlotte Antonsen (V) Eva Kjer Hansen (V) Freddy Dam (V) Jens Vibjerg (V) fmd.

Bent Bøgsted (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Lars Barfoed (KF) Charlotte Dyremose (KF)

Mogens Nørgård Pedersen (KD) Anne-Marie Meldgaard (S) Bjarne Laustsen (S) nfind.

Jan Petersen (S) Lone Møller (S) Ole Vagn Christensen (S) Ole Sohn (SF)

Anders Samuelson (RV) Søren Søndergaard (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

---

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 53

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og hørings svar, fra beskæftigelsesministeren
2	Henvendelse af 28/10-03 fra Akademikernes Centralorganisation
3	Spm. 1 om kommentar til henvendelse af 28/10-03 fra Akademikernes Centralorganisation, til beskæftigelsesministeren
4	Spm. 2 om redegørelse for retsstillingen med hensyn til lønmodtagernes mulighed for at afholde den femte ferieuge, til beskæftigelsesministeren Spm. 3, om lønmodtagernes ret til at holde ferie i medfør af § 8 i ferieloven undergraves af nærværende lovforslag, til beskæftigelsesministeren Spm. 4, om arbejdsgivere kan tvinge ansatte til at opgive deres femte ferieuge til fordel for at få feriepenge udbetalt, til beskæftigelsesministeren
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Henvendelse af 12/8-03 fra Parasollen
7	Spm. 5 om kommentar til henvendelse af 12/8-03 fra Parasollen, til beskæftigelsesministeren
8	Konklusioner af virksomhedspanelets vurdering af lovforslaget, fra beskæftigelsesministeren
9	Svar på spm. 2 om redegørelse for retsstillingen med hensyn til lønmodtagernes mulighed for at afholde den femte ferieuge, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 3, om lønmodtagernes ret til at holde ferie i medfør af § 8 i ferieloven undergraves af nærværende lovforslag, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 4, om arbejdsgivere kan tvinge ansatte til at opgive deres femte ferieuge til fordel for at få feriepenge udbetalt, fra beskæftigelsesministeren
10	Svar på spm. 5 om kommentar til henvendelse af 12/8-03 fra Parasollen, fra beskæftigelsesministeren
11	Materiale udleveret i forbindelse med foretrædet 26/11-03 af Akademikernes Centralorganisation
12	Spm. 6 om kommentar til materiale udleveret i forbindelse med foretrædet 26/11-03 af Akademikernes Centralorganisation, til beskæftigelsesministeren
13	Spm. 7 om sikring af, at arbejdsgiveren ikke har mulighed for at købe eller konfiskere lønmodtagerens ferieret, til beskæftigelsesministeren Spm. 8 om, hvilken straf en arbejdsgiver bør have, hvis vedkommende køber eller konfiskerer en uges ferie fra en lønmodtager, til beskæftigelsesministeren
14	Svar på spm. 1 om kommentar til henvendelse af 28/10-03 fra Akademikernes Centralorganisation, fra beskæftigelsesministeren
15	Svar på spm. 6 om kommentar til materiale udleveret i forbindelse med foretrædet 26/11-03 af Akademikernes Centralorganisation, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 7 om sikring af, at arbejdsgiveren ikke har mulighed for at købe eller konfiskere lønmodtagerens ferieret, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 8 om, hvilken straf en arbejdsgiver bør have, hvis vedkommende køber eller konfiskerer en uges ferie fra en lønmodtager, fra beskæftigelsesministeren

Bilagsnr.	Titel
16	1. udkast til betænkning
17	Spm. 9 om muligheden for at afholde 6 ugers ferie året efter, at en lønmodtager modtager feriepenge for den femte ferieuge ved ferieårets udløb uden at afholde ferien, til beskæftigelsesministeren
18	Spm. 10 om at lovforslaget kan gennemføres uden at krænke EU's regler, fordi arbejdstidsdirektivet kun giver ret til 4 ugers ferie, til beskæftigelsesministeren Spm. 11 om forholdene, såfremt arbejdstidsdirektivet havde stillet krav om ret til 5 ugers ferie i stedet for 4 ugers ferie, til beskæftigelsesministeren Spm. 12, om reglerne om ferie i arbejdstidsdirektivet er et minimums- krav om 4 uger, til beskæftigelsesministeren
19	Svar på spm. 9 om muligheden for at afholde 6 ugers ferie året efter, at en lønmodtager modtager feriepenge for den 5. ferieuge ved ferieårets udløb uden at afholde ferien, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 10 om at lovforslaget kan gennemføres uden at krænke EU's regler, fordi arbejdstidsdirektivet kun giver ret til 4 ugers ferie, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 11 om forholdene, såfremt arbejdstidsdirektivet havde stillet krav om ret til 5 ugers ferie i stedet for 4 ugers ferie, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 12, om reglerne om ferie i arbejdstidsdirektivet er et minimumskrav om 4 uger, fra beskæftigelsesministeren
20	2. udkast til betænkning
21	Spm. 13 om, hvorvidt lønmodtageren har ret til at afholde 6 ugers ferie i det nævnte eksempel i spørgsmål 9, til beskæftigelsesministeren Spm. 14 om teknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag om minimumsreglen, til beskæftigelsesministeren
22	Svar på spm. 13 om, hvorvidt lønmodtageren har ret til at afholde 6 ugers ferie i det nævnte eksempel i spørgsmål 9, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 14 om teknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag om minimumsreglen, fra beskæftigelsesministeren
23	Ændringsforslag til 2. behandling, fra beskæftigelsesministeren
24	3. udkast til betænkning